

4. Закон України «Про захист персональних даних» // Відомості Верховної Ради України (ВВР),-2010,-№ 34,-Ст.481;
5. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг». Закон від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР),-2003,-N 36,-ст.275;
6. Закон України «Про електронний цифровий підпис» // Верховна Рада України; Закон від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР),-2003,-N36,-Ст.276;
7. Писаревський І. М., Нохріна Л.А., Познякова О.В. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. – Харків: ХНАМГ, 2008. –133с.

УДК 338.486.1.025.12:332.146

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Заворуєва О. С. - аспірант

Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Туристична діяльність є перспективною галуззю економіки і з кожним роком розвиток туризму значними темпами зростає по всьому світі, не тільки у всесвітньо відомих туристичних країнах, але й у країнах, які розвиваються. Розвиток туризму в Україні пов'язаний з розвитком таких секторів економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку та туристичного призначення тощо і може виступати каталізатором для структурної перебудови економіки.

Прямий вплив туризму в основному проявляється на національному рівні через держбюджет, платіжний баланс і характеризується такими показниками, як частка туристських витрат і частка податкових надходжень від туризму у ВВП [3].

На регіональному рівні більш помітний непрямий ефект, що оцінюється за допомогою мультиплікатора як показника туристських витрат у регіоні – число вкладень грошей туристами в місцеву економіку, за яких кошти були фактично витрачені в регіоні, що приймав.

Аналіз, проведений Всесвітньою туристичною організацією [4], засвідчує, що в більшості країн світу державна туристична політика впроваджується безпосередньо через центральні органи виконавчої влади – національні туристичні організації, інші інститути, а також опосередковано, за допомогою правових важелів, підтримку туристичної інфраструктури і міжнародної політики. На формування туристичної

політики впливають як характерні для загальної політики держави чинники, так і специфічні: природні умови країни; розвиненість транспортної індустрії; соціальні чинники (умови життя людей, система відпусток); чинники, пов'язані зі створенням економічної основи для розвитку туризму (стабільні валютно-фінансові, зовнішньоекономічні відносини); правові чинники, пов'язані з створенням і функціонуванням туристичного законодавства.

Особливістю державного регулювання, що відрізняє його від управління, є врахування законів ринку в ході реалізації управлінських функцій. Державне управління є теоретичною оболонкою та концептуальною основою реалізації відповідного механізму, а державне регулювання відображене в практичному вимірі з обов'язковим включенням поточних процесів на ринку та їх прогнозів [3].

Головною метою державного регулювання сферою туризму необхідно вважати створення сучасного високоефективного і конкурентоспроможного туристського комплексу, який забезпечить, з однієї сторони, широкі можливості задоволення потреб українських і зарубіжних громадян в туристських послугах, з другої сторони, – це значний вклад у розвиток економіки, у тому числі за рахунок збільшення кількості робочих місць, надходження податків до місцевого бюджету, притоку іноземної валюти, охорони і раціонального використання культурної і природної спадщини.

Державна служба туризму і курортів України приділяє велику увагу розвитку співробітництва з Європейським Союзом з огляду на можливості просування національного туристичного продукту на європейському ринку, із залученням передового досвіду організації туристичної діяльності. Адже за своїм туристичним потенціалом Україна має всі можливості стати одним з провідних європейських туристичних центрів [2].

Згідно Закону України «Про туризм» [1] регулювання в галузі туризму здійснюється Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері туризму та курортів, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також іншими органами в межах їх компетенції.

В Україні туризм проголошено пріоритетною галуззю. Для цього розроблено чимало програм для його розвитку, але кардинальних змін не відбувається. Щоб повною мірою використовувати багатий туристичний потенціал України, необхідно на державному рівні запровадити дієвий механізм реалізації комплексної програми розвитку туризму задля підвищення туристичної привабливості регіону. З цією метою необхідно модернізувати інфраструктури туристичної та курортно-рекреаційної сфери. Необхідно залучити інвестиції для будівництва і реконструкції колективних засобів розміщення та інших об'єктів туристичної інфраструктури. В кожному регіоні продовжувати розвивати та знаходити нові туристично - привабливі об'єкти для туристів, що буде спонукати іноземних та вітчизняних інвесторів вкладати кошти у туристичну індустрію країни.

Водночас необхідно запровадити практику прямого фінансування з

державних та місцевих бюджетів для облаштування маршрутів для швидкого та комфортного доступу до туристичних об'єктів та засобів розміщення, обладнати місця для відпочинку в лісах та гірських районах, громадських пляжах, оглядових майданчиків, налаштувати центри туристичної інформації в регіонах та особливо інформаційних стендів на дорогах державного значення тощо.

Важливою умовою регіонального розвитку туризму є чіткий розподіл повноважень між центральними та регіональними галузевими органами влади, а також між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Доцільно надавати пільги в оподаткуванні підприємств, установ, організацій і громадян, якщо вони здійснюють реалізацію заходів щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища для розвитку сфери туризму та залученні більшої кількості туристів.

Реалізація вказаних шляхів дозволить підвищити ефективність державного регулювання сфери туризму, проводити активну регіональну політику у сфері туризму, забезпечити дієву координацію заходів місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій. Це сприятиме збільшенню туристичних потоків на регіональному ринку туристичних послуг, організації нових робочих місць, збільшенню надходжень до державного та місцевих бюджетів та сприятиме підвищенню рівня освіти, удосконаленню системи медичного обслуговування населення, впровадженню нових засобів поширення інформації тощо.

Література

1. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 // ВВР України. – 2004. – № 13 – ст. 180;
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385;
3. Біль М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект) : наук. розробка / М. Біль, Г. Третяк, О. Крайник. - К. : НАДУ, 2009. - 40 с.
4. Всесвітня туристична організація. – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.world-tourism.org>